

DOCUMENTATIEBLAD

Toespraak van de heer Didier REYNDERS
Vice-Eerste Minister
en Minister van Financiën

Naar aanleiding van de
nieuwjaarsreceptie 2007

Hotel van Financiën
22 januari 2007

Mijnheer de Staatssecretaris,
Mijnheer de Kabinetschef van de Koning,
Mijnheer de Voorzitter,
Dames en heren,

Eerst en vooral wil ik jullie graag bedanken voor de wensen die de heer Voorzitter van het Directiecomité zopas namens jullie aan mij overbracht.

Op mijn beurt wil ik jullie én al wie jullie dierbaar is het beste voor 2007 wensen.

X
X X

Voor de zevende keer op rij heeft ons land het jaar afgesloten met een begroting in evenwicht.

Hoewel dit zich niet meer had voorgedaan sinds het begin van de tweede helft van de vorige eeuw (begin jaren 50, dus enige tijd vóór mijn geboorte), slaagt België er sinds 2000 in elk jaar opnieuw een begrotingsevenwicht te behalen.

2006 sluit zelfs af met een klein begrotingsoverschot van 0,1% van het BBP, met andere woorden van om en nabij 200 miljoen euro.

Met zo'n resultaat overtreft ons land dus enigszins de evenwichtsdoelstelling die in het stabiliteits- en groeipact is geschreven.

België hoort zo nog maar eens bij de beste leerlingen van de eurozone.

Naast ons land zijn er immers maar drie andere landen (namelijk Finland, Spanje en Ierland) die in 2006 een overschot boeken.

Ons resultaat is des te opmerkelijker omdat het begrotingstekort binnen de eurozone nog in de buurt ligt van 2 %.

X
X X

Zoals jullie weten, is onze schuldgraad in de loop der jaren fors gedaald.

In 1993 bereikte die nog een recordniveau van 137 % van het BBP.

Tien jaar later belandde onze schuldgraad onder de symbolische grens van 100 %, om daarna geleidelijk te blijven dalen tot 87,7 % in 2006.

Op het ogenblik dat onze schuldgraad de recordhoogte van 137 % bereikte, was die bijna 72 procentpunt hoger dan het landengemiddelde van de huidige eurozone.

In 2006 bedraagt dit verschil nog slechts 17,2 procentpunt, wat aantoont dat we al een lange weg hebben afgelegd.

De komende jaren zal die tendens zich doorzetten.

Volgens het traject dat is uitgestippeld in het stabiliteitsprogramma 2007-2010 dat onlangs bij de Europese Commissie werd ingediend, zal België zijn schuldgraad tegen 2010 tot 72,6 % terugbrengen.

Ons primair saldo dat begin jaren 2000 nog in de buurt van 7% lag, is vandaag tot 4,1% gedaald, wat voor de burgers een goede zaak is. Want hoe hoger het primair saldo, hoe meer de burger meer belasting betaald dan wat hij daarvoor terugkrijgt aan openbare diensten, zoals veiligheid, onderwijs, volksgezondheid, openbaar vervoer.

Het verschil tussen het primair saldo en het financieringssaldo vertegenwoordigt immers de rentelast van de schuld, dit wil zeggen de lasten die horen bij de overheidsuitgaven ten gunste van de vorige generaties.

In 1999 moesten we nog 15 miljard aan de schuldenlast besteden, terwijl de gezondheidszorg toen slechts 12 miljard euro opslokte.

In 2006 is die verhouding volledig omgekeerd ; we besteden nog maar 12 miljard euro aan de schuldenlast, wat ertoe heeft bijgedragen dat we 18 miljard voor gezondheidszorg kunnen uittrekken.

België bereidt zich al enkele jaren voor om het hoofd te bieden aan grote veranderingen in de leeftijdsstructuur van de bevolking.

Ons begrotingsbeleid vormt uiteraard een essentieel element van de globale strategie om de gevolgen van de vergrijzing op te vangen.

Het door de wet van 5 september 2001 opgerichte Zilverfonds creëert een directe band tussen het schuldafbouwbeleid en de toekomstige financiering van de pensioenen.

Deze band werd versterkt door de wet van 20 december 2005 die de financiering van het Zilverfonds structureler maakt en het kader van het begrotingsbeleid voor de periode 2007-2012 vastlegt.

In 2007 zouden de middelen van het Fonds moeten oplopen tot 14 miljard euro, wat meer is dan aanvankelijk werd verwacht.

X
X X

In 2006 evolueerde de economische groei in de eurozone gunstiger dan voorzien.

De Belgische economie heeft deze tendens niet alleen gevolgd, ze deed het zelfs beter.

Er werd een recordaantal nieuwe bedrijven opgericht en het aantal faillissementen daalde.

De al eerder ingezette verlaging van de fiscale en parafiscale druk werd in 2006 voortgezet, inzonderheid dankzij de nieuwe verlagingen van de sociale bijdragen, de verlaging van de bedrijfsvoorheffing op nacht- en ploegenarbeid, en natuurlijk ook dankzij de belastinghervorming en tal van andere maatregelen ten gunste van de belastingplichtigen.

In 2006 daalde het gewicht van de fiscale ontvangsten in het BBP van 28,2 naar 27,7 % en de daling is het meest uitgesproken op het vlak van directe belastingen.

Terwijl de loonmassa tussen 1999 en 2006 een toename van ongeveer 29% kende, steeg de opbrengst van de personenbelasting in diezelfde periode slechts met 21 %.

Dit verschil is inzonderheid te verklaren door de herinvoering van de indexering van de belastingschalen, de afschaffing van de aanvullende crisisbijdrage en de belastinghervorming van 10 augustus 2001 waarvan de belastingplichtigen sinds kort ten volle de gunstige gevolgen ondervinden.

De daaruit voortvloeiende koopkrachtinjectie voor de burgers heeft ongetwijfeld bijgedragen tot de vastgestelde groei van de ontvangsten inzake BTW.

In het verlengde van de hervorming van de vennootschapsbelasting van 24 december 2002 die de nominale aanslagvoet al tot 33 % had verlaagd (komende van 40,17 % met de aanvullende crisisbijdrage), zal het jaar 2006 gekenmerkt worden door de inwerkingtreding van het nieuwe belastingstelsel van de notionele interest, waarvan de commentatoren hebben benadrukt dat dit ongetwijfeld de belangrijkste fiscale innovatie is sinds de hervorming van 1962.

Door dit stelsel van de notionele interest, dat bij de wet van 23 december 2005 werd ingevoerd, kan België een reëel tarief van de vennootschapsbelasting van ongeveer 26 % aanbieden.

Met de medewerking van onze Cel Buitenlandse Investeringen hebben de Eerste Minister en ikzelf roadshows in Azië en de Verenigde Staten geleid om dit nieuwe stelsel beter te laten kennen en om komaf te maken met ons vroegere imago, van een land waar hoge belastingtarieven worden toegepast.

Hierdoor kon België opnieuw aansluiten bij het Europese koppeloton van landen die het aantrekkelijkst zijn voor buitenlandse investeringen.

Deze rondreis in het buitenland werd vervolgens aangevuld met een informatiecampaagne in niet minder dan 11 steden van ons land, opdat iedereen – en in het bijzonder de KMO's – zich bewust kon worden van de troeven van dit eenvoudige en ondernemingsvriendelijke stelsel.

X

X X

Net zoals vorig jaar lijkt het mij van belang nogmaals te wijzen op de stijging van de fiscale ontvangsten die de Staat naar de gemeenschappen en gewesten overhevelt, en die dit jaar meer dan 33 miljard euro bedragen.

Deze stijging wordt niet alleen verklaard door de sterke groei van de opbrengst van de gewestbelastingen, maar ook door de overdrachten die voortvloeien uit de mechanismen die de bijzondere financieringswet heeft voorzien.

Dit fenomeen werd op de voorgrond geplaatst in de voorlopige conclusies die na het laatste bezoek van een onderzoeksteam van het IMF in België (raadpleging artikel IV) werden bekendgemaakt. Daarom zullen we deze kwestie opnieuw moeten onderzoeken, vooral in het raam van de samenwerkingsakkoorden die met de deelentiteiten zijn gesloten.

Gelijktijdig met de evolutie van de naar de deelentiteiten overgehevelde fiscale ontvangsten, heeft de Staat in de loop der jaren ook haar bijdrage aan de alternatieve financiering van de sociale zekerheid aanzienlijk vergroot, dit door de storting van ontvangsten uit de BTW, accijnsrechten of roerende voorheffing.

Tussen 1999 en 2006 is deze financiering inderdaad van 3 naar 10 miljard euro gestegen.

X
X X

De opbrengst van de gewestbelastingen die nog door de Staat worden geïnd kende in 2006 een groei van 9,6 %.

Verscheidene elementen kunnen samen een stijging van dergelijke omvang verklaren:

- het onderzoek naar de groei van de opbrengst van het registratierecht op schenkingen toont aan dat het rendement van deze belasting, in elk gewest, een snelle toename kende sinds de inwerkingtreding van een tariefverlaging.

Dit bevestigt nogmaals de deugdelijkheid van de theorie volgens dewelke een daling van de aanslagvoet over het algemeen voor een toename van het ontvangstenvolume zorgt.

« Te veel belasting doodt de belasting » in elk geval.

Deze vaststelling kan ons er alleen maar toe aanzetten vastberaden verder te gaan op de weg van verlaging van de belastingtarieven die op federaal niveau werd ingeslagen in het kader van de hervormingen doorgevoerd zowel inzake personenbelasting als inzake vennootschapsbelasting.

De ervaring leert ons inderdaad dat dit alleen maar voordelig kan zijn voor de burgers en voor de economie, en bijgevolg voor de evolutie van de toekomstige ontvangsten van de verbruiksbelastingen.

- een tweede vaststelling is dat de opbrengst van bepaalde gewestbelastingen in de loop der jaren een sterke stijging heeft gekend, ingevolge het gebrek van indexering van de schijven van hun belastingschaal.

Dat is duidelijk het geval voor de successierechten waarvan de belasting-schijven, afgezien van enkele gerichte aanpassingen die door de gewesten sinds enkele jaren werden aangebracht, sinds 1936 niet meer zijn geïndexeerd.

Het gevolg was natuurlijk dat de fiscale druk voor de belastingplichtigen toenam en dat de fiscale ontvangsten van de gewesten daardoor stegen, zonder dat een formele parlementaire toestemming moest gegeven worden voor dergelijke belastingverhogingen.

Gezien de evolutie van de vastgoedmarkt leidt dit soms tot onbillijke situaties. Hoe kan je iemand die al over het verlies van de echtgenoot treurt, uitleggen dat misschien de gezinswoning zal moeten verkocht worden om de successierechten, die onevenredig zijn met de bestaansmiddelen, te kunnen betalen enkel en alleen wegens de louter virtuele stijging van de waarde van die woning?

In dit domein kan ik de gewesten er alleen maar toe aanmoedigen het voorbeeld te volgen, dat gegeven werd door de federale staat door op het vlak van personenbelasting de belastingschalen opnieuw te indexeren, hetgeen ingevolge de beslissing van sommigen gedurende te veel jaren niet meer werd toegepast.

X

X X

Het doel van de belastinghervorming van 2001 was niet alleen de fiscale druk op de arbeidsinkomsten te verlagen, de neutraliteit van de keuze van de levenswijze te waarborgen en de kinderen beter in aanmerking te nemen, maar ook onze fiscaliteit groener te maken.

Net daarom heeft de hervorming de energiebesparende investeringen of het gebruik van het openbaar vervoer willen aanmoedigen.

Mettertijd werden deze maatregelen verbeterd en aangevuld met andere maatregelen die bijvoorbeeld tot doel hadden de aankoop van propere voertuigen en de installatie van roetfilters te bevorderen, of het gebruik van biobrandstoffen te begunstigen.

Sinds 1 november laatstleden is biodiesel daadwerkelijk aan de pomp verkrijgbaar, en het is onze bedoeling te streven naar 15% biobrandstof tegen 2010.

Meer in het algemeen zullen we onze fiscaliteit moeten herzien teneinde de burgers en de ondernemingen meer aan te sporen en te helpen om bij te dragen tot het behoud van ons milieu.

X
X X

Onder leiding van Staatssecretaris Hervé JAMAR worden in de strijd tegen de fiscale fraude al enkele jaren concrete resultaten geboekt die voorheen nooit een dergelijk niveau haalden.

Dat neemt niet weg dat we tegelijkertijd een nieuwe fiscale cultuur in de Federale Overheidsdienst Financiën willen uitdiepen, zodat er minder conflictsituaties optreden in de relaties die de belastingplichtigen met de administratie hebben.

In het verlengde van de initiatieven die het hebben mogelijk gemaakt de rulling of het uitstel van de invordering te bevorderen, zal de oprichting van een nieuwe dienst fiscale bemiddelaar een stap verder zijn in de richting die werd uitgestippeld.

Het spreekt echter vanzelf dat de nieuwe fiscale cultuur zich niet enkel in de nieuw opgerichte diensten moet ontwikkelen, maar dat ze zich integendeel in het geheel van de diensten van ons departement moet verspreiden.

Ik reken er dan ook op dat het management en de leiders zich er persoonlijk voor engageren steeds alle nuttige initiatieven te nemen om van de nieuwe cultuur de rode draad te maken in hun optreden, teneinde er een dagelijkse realiteit van te maken die op het terrein steeds beter waarneembaar wordt.

X
X X

Zoals u hebt benadrukt, Mijnheer de Voorzitter, hebben de verkregen financiële middelen het mogelijk gemaakt om de modernisering van het departement, een werk van lange adem, voort te zetten.

Dankzij de niet aflatende inzet van onze teams beschikken we nu over stevige ICT-fundamenten waaraan al zo lang grote nood was.

Natuurlijk wachten we nu vol ongeduld op het moment dat de gunstige gevolgen van het gebruik van de nieuwe vaktoepassingen die vandaag in onze verschillende lijndiensten worden ontwikkeld, waarneembaar worden.

Dankzij die toepassingen zullen we in staat zijn een betere dienst aan de burgers te verlenen en de werkomgeving van onze medewerkers nog te verbeteren.

Door het succes van de effectiseringen van de belastingschulden konden we, ondanks de uitgavenbeheersing in de departementen, zonder onderbreking doorgaan met de forse investeringen die nu en gedurende verschillende jaren nog nodig zullen blijven.

X
X X

Net zoals u, Mijnheer de Voorzitter, ben ik bekommerd om het aanslepen van verschillende dossiers die ons ten zeerste aanbelangen, maar die nog steeds op een akkoord van Ambtenarenzaken wachten.

Het is juist daarom dat ik bijvoorbeeld gevraagd heb een ontwerp van koninklijk besluit op de agenda van de ministerraad te plaatsen waarvoor tot dan toe nog niet alle nodige akkoorden waren verkregen om het ter ondertekening aan de Koning te kunnen voorleggen.

Het lijkt mij inderdaad fundamenteel om zo spoedig mogelijk tegemoet te kunnen komen aan de gewettigde verwachtingen die de gemotiveerde en bekwame medewerkers koesteren wat betreft de uitbouw van hun loopbaan.

Want men zal het nooit genoeg herhalen : alles wat gerealiseerd werd bij Financiën was slechts mogelijk dankzij de bekwaamheid en de toewijding van de medewerkers die zich dag na dag hebben ingezet op het terrein.

Zij vormen ongetwijfeld de grootste rijkdom van ons departement.

In dat verband kan ik mij slechts verheugen over het feit dat de medewerkers van Financiën een grote onderscheiding hebben behaald in de gecertificeerde opleidingen die tot op heden werden georganiseerd.

Eerlijk gezegd verrast dit me niet, rekening houdend met wat ik heb kunnen vaststellen sinds mijn aantreden aan het hoofd van het departement.

Bravo en mijn dank aan u en uw teams.

En beste wensen voor 2007.